

Adatbázisok 1.

Vizsgainformációk

Információk az írásbeli vizsgáról

- Vizsgaalkalmak canvas felületen keresztül, de **személyes jelenléttel**:
 - Időpontok: **2023. jún. 6-tól júl. 11-ig** minden **kedden 8:30-10:30-ig**
 - Utó- és javítóvizsga-alkalom is egyben az utolsó:
2023. július 11. (kedd) 8:30-10:30-ig
 - **A vizsga kezdete minden esetben 8:30!**
 - **Az Adatbázis labor (00-807) és a Nyelvi labor (00-803) helyszíneken**
 - **Kérem, hogy próbáljanak már a vizsga előtt 15-20 perccel bejelentkezni a canvasba (technikai problémák elkerülése miatt)!**
- Időkorlát: **100** perc (személyes jelenléttel)

Információk az írásbeli vizsgáról

- A canvasban a vizsga a következőképpen épül majd fel:
 1. Beugró kvíz – **50** perc, **50** pont, amelyből **min. 30 pontot** el kell érni!
 2. Megoldandó gyakorlati feladatok
 3. Elméleti kérdés
- A kérdéssor befejezése és beadása után már nincs lehetőség módosításra!
- A vizsgadolgozat megírását **ÖNÁLLÓAN** kell elvégezni!
- Nem szabad másolni más valaki megoldását, nem szabad külön csatornán a megoldásokat megbeszélni stb.
- A feladatokat és a megoldásokat nem szabad közzé tenni semmilyen formában se (email, facebook, fórumok stb.)!
- Függetlenül attól, hogy ki adta le korábban a megoldást, egyértelmű másolás esetén az összes abban résztvevőnek elégtelen lesz a vizsgája!

Beugró kvíz

- Egyszerűbb kérdések feleletválasztós, többszörös választás, több lenyíló, igaz/hamis, párosítás, numerikus válasz stb. formában
- A lényeg, hogy olyan kérdések lesznek, amelyeket a rendszer **automatikusan** fog javítani
- **37** kérdés, amelyből **24** kérdés **1** pontos, **13** kérdés **2** pontos
- Összesen **50** pontot lehet szerezni
- **Ha valaki 30 pontnál kevesebbet ér el ebből, akkor sikertelen a vizsga**
- Időkorlát: **50** perc (személyes jelenléttel)

Folytatás (vizsga második része)

- Akinek a beugrója sikeres volt (min. 30 pontot ért el), annak folytatódik a vizsga, de önmagában ez még nem elegendő
- Várhatóan esszékérdések formában
- Lesznek gyakorlati feladatok, **10-10** pont:
 - előadás során látott feladatokhoz hasonlóak lesznek
 - további részletekről alább
- Lesznek elméleti kérdések, **15** pont:
 - Közepesen hosszú válaszokat várva, amelyek az előadáson elhangzott és diasorokon szereplő tananyag alapján, annak mélyebb megértése által készíthető el
- Összesen **35** pontot lehet szerezni, amelyből **min. 5 pontot el kell érni a vizsga második részénél!**
- Időkorlát összesen **50** perc

Korábbi videók

- A lejátszási lista linkje:

https://youtube.com/playlist?list=PLcYvuyQskS84zxRtNcWcd_1Wr6N_csaGB

- Ezekből a legtöbb szükséges, nyilván a bevezető részből a tananyagot érintő részeit kell figyelembe venni
- Tartalom szerint nagyjából hasonló információkat mondtam el ebben a félévben is
- *(Természetesen nem kötelező a videók megtekintése a vizsgakészüléshez. Ez csak egy lehetőség. Az előadások látogatásával, valamint a diások és a tankönyv tanulmányozásával is megérthető, megtanulható a tananyag.)*

Osztályzás

Ponthatárok:

Szükséges a beugrón min. **30** pontot elérni és a vizsga második részén min. **5** pontot, ha ez teljesül, akkor az összes szereshető **85** pont alapján:

- **[0%, 41.18%)** **(0-34.99 pont)** : elégtelen (1)
- **[41.18%, 55%)** **(35-46.74 pont)** : elégséges (2)
- **[55%, 70%)** **(46.75-59.49 pont):** közepes (3)
- **[70%, 85%)** **(59.5-72.24 pont):** jó (4)
- **[85%, 100%]** **(72.25-85 pont):** jeles (5)

Információk az írásbeli vizsgáról

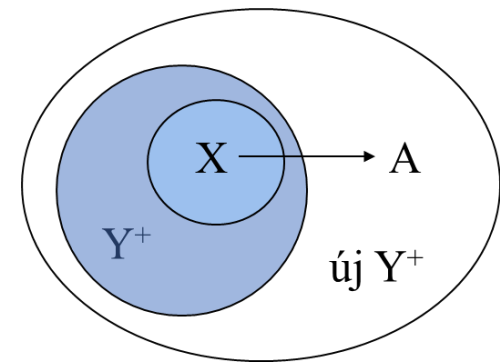
- Vizsgatematika:
 - A relációs adatmodell
 - A relációs algebrai kifejezések optimalizációja
 - SQL
 - Megszorítások
 - Tranzakciók, nézetek, indexek
 - Jogosultságok
 - Relációs adatbázisok tervezésének elmélete
 - Többértékű függőségek
 - Egyed-kapcsolat modell
 - Objektum-relációs ismeretek
 - XML, DTD, XML séma, Xpath, XQuery

Gyakorlati feladattípusokhoz kapcsolódó fogalmak, példák

Armstrong-axiómákkal levezetés

- Armstrong-axiómák:
 - (A1) **Reflexivitás**: ha $Y \subseteq X \subseteq R$, akkor $X \rightarrow Y$. Az ilyen függőségeket **triviális** függőségeknek nevezzük.
 - (A2) **Bővítés**: ha $X \rightarrow Y$ teljesül, akkor tetszőleges $Z \subseteq R$ -ra $XZ \rightarrow YZ$ teljesül.
 - (A3) **Tranzitivitás**: ha $X \rightarrow Y$ és $Y \rightarrow Z$, akkor $X \rightarrow Z$.
- Legyen $R = ABCD$ és $F = \{ A \rightarrow C, B \rightarrow D \}$. Bizonyítsuk be levezetéssel, hogy $AB \rightarrow ABCD$!
 1. $A \rightarrow C$ adott.
 2. $AB \rightarrow ABC$ (A2) alapján.
 3. $B \rightarrow D$ adott.
 4. $ABC \rightarrow ABCD$ (A2) alapján.
 5. $AB \rightarrow ABCD$ (A3) alapján 2-ből és 4-ből.

Lezárási algoritmus – 1

- Adott R reláció és F FF halmaza mellett, Y *lezártja*: jelölésben Y^+ az összes olyan A attribútum halmaza, amire $Y \rightarrow A$ következik F -ből.
- Y^+ -nak kiszámítására egy lezárási algoritmus:
 - **Kiindulás**: $Y^+ = Y$.
 - **Indukció**: Olyan FF-ket keresünk, melyeknek a baloldala már benne van Y^+ -ban. Ha $X \rightarrow A$ ilyen, A -t hozzáadjuk Y^+ -hoz.
 - Ha Y^+ -hoz már nem lehet további attribútumot adni \rightarrow vége.
- Legyen a Hallgatók (neptun-kód, név, jegyek, hely)
- $F = \{\text{neptun-kód} \rightarrow \text{név}, \text{neptun-kód} \rightarrow \text{jegyek}, \text{név} \rightarrow \text{jegyek}, \text{név} \rightarrow \text{hely}\}$
- Mi lesz a neptun-kód⁺?

Lezárási algoritmus – 2

- Kiindulás: $\text{neptun-kód}^+ = \{\text{neptun-kód}\}$
- Olyan FF-t keresünk, melyeknek a baloldala már benne van neptun-kód^+ -ban:
- $\text{neptun-kód} \rightarrow \text{jegyek}$ épp egy ilyen
- A **jegyek-et hozzáadjuk** $\Rightarrow \text{neptun-kód}^+ = \{\text{neptun-kód}, \text{jegyek}\}$
- Másik ilyen:
- $\text{neptun-kód} \rightarrow \text{név} \Rightarrow \text{neptun-kód}^+ = \{\text{neptun-kód}, \text{jegyek}, \text{név}\}$
- Most már a név is benne van, tehát a $\text{név} \rightarrow \text{hely}$ FF-et is megtaláljuk
- Végül: $\text{neptun-kód}^+ = \{\text{neptun-kód}, \text{jegyek}, \text{név}, \text{hely}\}$
- Mj.: neptun-kód^+ az összes attribútuma Hallgatók-nak $\Leftrightarrow \text{neptun-kód}$ szuperkulcsa Hallgatók-nak

Exponenciális algoritmus – 1

- Az algoritmus:

1. Minden X attribútumhalmazra számítsuk ki X^+ -t.
2. Adjuk hozzá a függőségeinkhez $X \rightarrow A$ -t minden A -ra $X^+ - X$ -ből.
3. Dobjuk ki $XY \rightarrow A$ -t, ha $X \rightarrow A$ is teljesül.
 - Mert $XY \rightarrow A$ az $X \rightarrow A$ -ból minden esetben következik.
4. Végül csak azokat az FF-ket használjuk, amelyekben csak a projektált attribútumok szerepelnek.

- Néhány trükk:

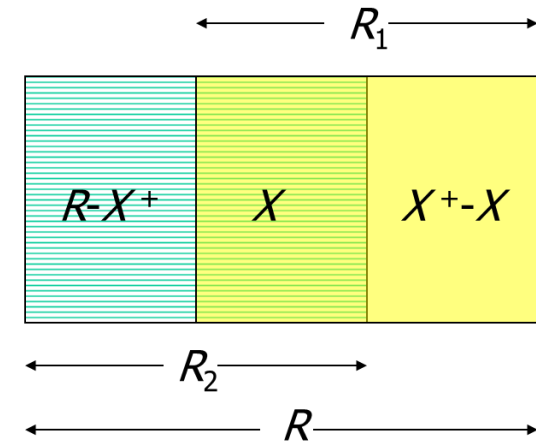
- Az üreshalmaznak és az összes attribútum halmazának nem kell kiszámolni a lezártját.
- Ha $X^+ =$ az összes attribútum, akkor egyetlen X -t tartalmazó halmaznak sem kell kiszámítani a lezártját.

Exponenciális algoritmus – 2

- ABC , $A \rightarrow B$ és $B \rightarrow C$ FF-kel. Projektáljunk AC -re.
 - $A^+ = ABC$; ebből $A \rightarrow B$, $A \rightarrow C$.
 - Nem kell kiszámítani AB^+ és AC^+ lezárásokat.
 - $B^+ = BC$; ebből $B \rightarrow C$.
 - $C^+ = C$; semmit nem ad.
 - $BC^+ = BC$; semmit nem ad.
- A kapott FF-ek: $A \rightarrow B$, $A \rightarrow C$ és $B \rightarrow C$.
- AC -re projekció: $A \rightarrow C$.

BCNF-re való felbontás – 1

- R reláció **BCNF** normálformában van, ha minden $X \rightarrow Y$ nemtriviális FF-re R -ben X superkulcs.
 - **Nemtriviális**: Y nem része X -nek.
 - **Szuperkulcs**: tartalmaz kulcsot (ő maga is lehet kulcs).
- Adott R reláció és F funkcionális függőségek.
- Van-e olyan $X \rightarrow Y$ FF, ami sérti a BCNF-t?
- Kiszámítjuk X^+ -t:
 - Ha itt nem szerepel az összes attribútum, X nem superkulcs.
- Ha ilyet találtunk, akkor:
 - R -t helyettesítsük az alábbiakkal:
 1. $R_1 = X^+$.
 2. $R_2 = R - (X^+ - X)$.
 - **Projektáljuk** a meglévő F -beli FF-eket a két új relációsémára.

BCNF-re való felbontás – 2

- Példa

Főnökök(név, cím, kedveltTeák, gyártó, kedvencTea)

$F = \text{név} \rightarrow \text{cím}, \text{név} \rightarrow \text{kedvencTea}, \text{kedveltTeák} \rightarrow \text{gyártó}$

- Vegyük $\text{név} \rightarrow \text{cím}$ FF-t:
- $\{\text{név}\}^+ = \{\text{név}, \text{cím}, \text{kedvencTea}\}$.
- A dekomponált relációsémák:
 1. Főnökök1(név, cím, kedvencTea)
 2. Főnökök2(név, kedveltTeák, gyártó)

BCNF-re való felbontás – 3

- Meg kell néznünk, hogy az Főnökök1 és Főnökök2 táblák BCNF-ben vannak-e.
- Az FF-ek projektálása könnyű.
- A Főnökök1(név, cím, kedvencTea), az FF-ek név->cím és név->kedvencTea.
 - Tehát az egyetlen kulcs: {név}, azaz az Főnökök1 BCNF-ben van.
- A Főnökök2(név, kedveltTeák, gyártó) esetén az egyetlen FF: kedveltTeák->gyártó, az egyetlen kulcs: {név, kedveltTeák}.
 - Sérül a BCNF.
- $\text{kedveltTeák}^+ = \{\text{kedveltTeák}, \text{gyártó}\}$, az Főnökök2 felbontása:
 1. Főnökök3(kedveltTeák, gyártó)
 2. Főnökök4(név, kedveltTeák)

BCNF-re való felbontás – 4

- Az *Főnökök* dekompozíciója tehát:
 1. *Főnökök1*(név, cím, kedvencTea)
 2. *Főnökök3*(kedveltTeák, gyártó)
 3. *Főnökök4*(név, kedveltTeák)
- Az *Főnökök1* az főnökökről, az *Főnökök3* a teákról, az *Főnökök4* az főnökökről és kedvelt teáikról tartalmaz információt.

Chase-teszt veszteségmentesség ellenőrzéséhez – 1

- Ha $r = \Pi_{R_1}(r) \mid X \mid \dots \mid X \mid \Pi_{R_k}(r)$ teljesül, akkor az előbbi összekapcsolásra azt mondjuk, hogy **veszteségmentes**. Itt r egy R sémájú relációt jelöl.
- $\Pi_{R_i}(r)$ jelentése: r sorai az R_i attribútumaira projektálva.
- Igaz, hogy $r \subseteq \Pi_{R_1}(r) \mid X \mid \dots \mid X \mid \Pi_{R_k}(r)$ mindig teljesül.
- Chase-teszt: a fordított irány teljesül-e?
- Példa: adott $R(A, B, C, D)$, $F = \{ A \rightarrow B, B \rightarrow C, CD \rightarrow A \}$ és az $R_1(A, D)$, $R_2(A, C)$, $R_3(B, C, D)$ felbontás. Kérdés veszteségmentes-e a felbontás?
- Vegyük $R_1 \mid X \mid R_2 \mid X \mid R_3$ egy $t = (a, b, c, d)$ sorát. Bizonyítani kell, hogy t R egy sora. A következő tablót készítjük el:

A	B	C	D
a	b_1	c_1	d
a	b_2	c	d_2
a_3	b	c	d

Chase-teszt veszteségmentesség ellenőrzéséhez – 2

- Az F-beli függőségeket használva egyenlővé tesszük azokat a szimbólumokat, amelyeknek ugyanazoknak kell lennie, hogy valamelyik függőség ne sérüljön.
 - Ha a két egyenlővé teendő szimbólum közül az egyik index nélküli, akkor a másik is ezt az értéket kapja.
 - Két indexes szimbólum esetén a kisebbik indexű értéket kapja meg a másik.
 - A szimbólumok minden előfordulását helyettesíteni kell az új értékkel.
- Az algoritmus véget ér, ha valamelyik sor t -vel lesz egyenlő, vagy több szimbólumot már nem tudunk egyenlővé tenni.

Chase-teszt veszteségmentesség ellenőrzéséhez – 3

A	B	C	D
a	b ₁	c ₁	d
a	b ₂	c	d ₂
a ₃	b	c	d

$A \rightarrow B$

A	B	C	D
a	b ₁	c ₁	d
a	b ₁	c	d ₂
a ₃	b	c	d

$B \rightarrow C$

A	B	C	D
a	b ₁	c	d
a	b ₁	c	d ₂
a ₃	b	c	d

$CD \rightarrow A$

A	B	C	D
a	b ₁	c	d
a	b ₁	c	d ₂
a	b	c	d

Chase-teszt veszteségmentesség ellenőrzéséhez – 4

- Ha nem kapjuk meg t -t, akkor viszont a felbontás nem veszteségmentes.
- Példa: $R(A, B, C, D)$, $F = \{ B \rightarrow AD \}$, a felbontás: $R_1(A, B)$, $R_2(B, C)$, $R_3(C, D)$.

A	B	C	D
a	b	c ₁	d ₁
a ₂	b	c	d ₂
a ₃	b ₃	c	d

$B \rightarrow AD$

A	B	C	D
a	b	c ₁	d ₁
a	b	c	d ₁
a ₃	b ₃	c	d

Itt az eredmény jó ellenpélda, hiszen az összekapcsolásban szerepel $t = (a, b, c, d)$, míg az eredeti relációban nem.

Egyed-kapcsolat modell – tervezési technikák

1. Redundancia elkerülése.
 2. A gyenge egyedhalmazok óvatos használata.
 3. Ne használjunk egyedhalmazt, ha egy attribútum éppúgy megfelelne a célnak.
- Egy egyedhalmaznak legalább egy feltételnek eleget kell tennie az alábbiak közül:
 - Többnek kell lennie, mint egy egyszerű név, azaz legalább egy nem kulcs attribútumának lennie kell.
- Vagy..
- a „sok” végén szerepel egy sok-egy kapcsolatnak.

Egyed-kapcsolat modell – diagramok átírása relációsémává

- Egyedhalmaz \rightarrow reláció.
 - Attribútumok \rightarrow attribútumok.
- Kapcsolat \rightarrow relációk, melyeknek az attribútumai csak:
 - az összekapcsolt egyedhalmazok kulcs-attribútumait,
 - és a kapcsolat attribútumait tartalmazzák.
- Egy relációba összevonhatók:
 1. Az E egyedhalmazból kapott reláció,
 2. valamint azon sok-egy kapcsolatok relációi, melyeknél az E a „sok” oldalon szerepel.
- Egy gyenge egyedhalmazokból kapott relációnak a teljes kulcsot tartalmaznia kell (a más egyedhalmazokhoz tartozó kulcs-attribútumokat is), valamint a saját, további attribútumokat.
- A támogató kapcsolatot nem írjuk át, redundanciához vezetne.

Egyed-kapcsolat modell – példák

- Egy részletes példa is szerepelt:
- Orvosi adatbázis (11_EgyedKapcsolat_E.pdf)
- Még egyet megnézünk a most következőben

Egyed/kapcsolat modell példa – könyvesbolt

<https://stackoverflow.com/questions/22284150/how-to-relate-weak-with-weak-entity> alapján

- Könyvesbolt adatbázist készítünk. Minden könyvesboltról számon tartjuk a könyvesbolt egyértelmű azonosítószámát és címét.
- A könyvesbolt szekciókat tartalmaz. Ezeknek van egy szekciószáma és egy külső megjelenése. A szám önmagában nem azonosítja a szekciót, mert több könyvesbolthoz is tartozhat ugyanolyan számú szekció.
- Egy szekciót polcokra osztották fel. A polcoknak csak egy száma van, amely alapján még nem tudhatjuk, hogy melyik polcról van szó, mert több szekcióhoz is tartozhat ugyanolyan számú polc.

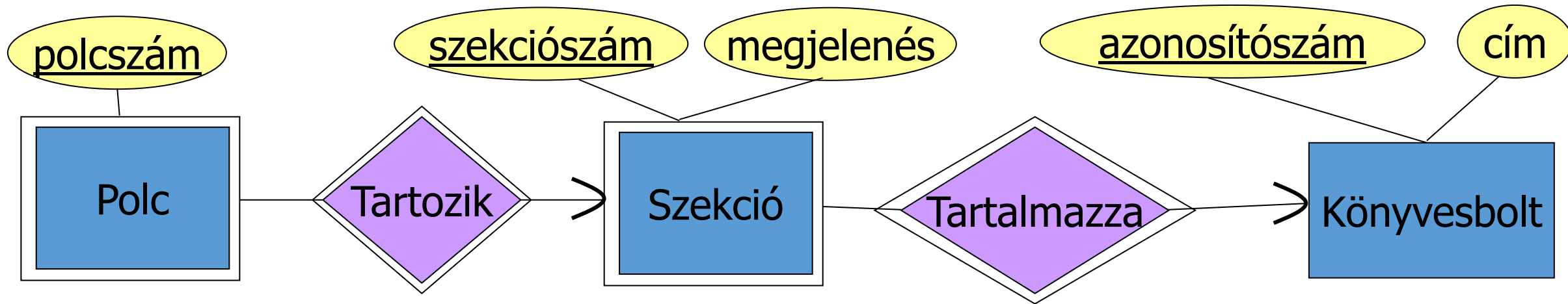
Egyed/kapcsolat modell példa – könyvesbolt

<https://stackoverflow.com/questions/22284150/how-to-relate-weak-with-weak-entity> alapján

- Könyvesbolt adatbázist készítünk. Minden **könyvesboltról** számon tartjuk a könyvesbolt egyértelmű **azonosítószámát** és **címét**.
- A könyvesbolt **szekciókat** tartalmaz. Ezeknek van egy **szekciószáma** és egy **külső megjelenése**. A szám önmagában nem azonosítja a szekciót, mert több könyvesbolthoz is tartozhat ugyanolyan számú szekció.
- Egy szekciót **polcokra** osztották fel. A polcoknak csak egy **polcszáma** van, amely alapján még nem tudhatjuk, hogy melyik polcról van szó, mert több szekcióhoz is tartozhat ugyanolyan számú polc.

Egyed/kapcsolat modell példa – könyvesbolt

<https://stackoverflow.com/questions/22284150/how-to-relate-weak-with-weak-entity> alapján

Egyed/kapcsolat modell példa – könyvesbolt

<https://stackoverflow.com/questions/22284150/how-to-relate-weak-with-weak-entity> alapján

- Adatbázis-séma:
- Könyvesbolt(azonosítószám, cím)
- Szekció(szekció szám, könyvesbolt azonosítószám, megjelenés)
- Polc(polc szám, szekció szám, könyvesbolt azonosítószám)

Objektum-relációs adatbázisok – 1

- UDT és használati módjai
 - CREATE TYPE, CREATE TABLE <táblanév> OF <típusnév>, CREATE TABLE <táblanév> (... <attribútumnév> <típusnév>, ...)
- A REF, típuskonstruktor, navigáció (mezőelérés), „->”, generátor, mutátor, Deref
- Példa típusok, táblák:

```
CREATE TYPE TeázóTípus AS OBJECT (  
    név      CHAR(20),  
    cím      CHAR(20)  
);  
CREATE TYPE TeaTípus AS OBJECT (  
    név      CHAR(20),  
    gyártó   CHAR(20)  
);
```

```
CREATE TYPE FelszolgálatTípus AS OBJECT (  
    teázó    REF TeázóTípus,  
    tea      REF TeaTípus,  
    ár       FLOAT  
);  
CREATE TABLE Teázók OF TeázóTípus;  
CREATE TABLE Teák OF TeaTípus;  
CREATE TABLE Felszolgálat OF FelszolgálatTípus;
```

Objektum-relációs adatbázisok – 2

- **Beszúrás az előző táblákba:**

```
INSERT INTO Teázók VALUES (TeázóTípus('Joe''s Teahouse', 'Maple str 1'));
INSERT INTO Teák VALUES (TeaTípus('Pyramid', 'Lipton'));
INSERT INTO Felszolgál
    SELECT FelszolgáltTípus(REF(ba), REF(be), 3.5)
    FROM Teázók ba, Teák be
    WHERE ba.név = 'Joe''s Teahouse' AND be.név = 'Pyramid';
```

- **Lekérdezések:**

```
SELECT Deref(se.teázó) AS TEÁZÓ, Deref(se.tea) AS TEA, ár FROM Felszolgál se;
```

TEÁZÓ	TEA	ÁR
TeázóTípus('Joe''s Teahouse', 'Maple str 1')	TeaTípus('Pyramid', 'Lipton')	3.5

```
SELECT se.teázó.név AS TEÁZÓ_NÉV, se.tea.név AS TEA_NÉV, ár FROM Felszolgál se;
```

TEÁZÓ_NÉV	TEA_NÉV	ÁR
Joe's Teahouse	Pyramid	3.5

Objektum-relációs adatbázisok – 3

- Oracle beágyazott táblák:
- Megengedi, hogy a sorok egyes komponensei teljes relációk legyenek.
- Ha T egy UDT, létrehozhatunk egy S típust, amelynek az értékei relációk, amelyeknek a sortípusa viszont T :

```
CREATE TYPE S AS TABLE OF T;
```

- Oracle valójában nem tárolja el a beágyazott relációkat külön relációkként
- Ehelyett, egy R reláció van, amelyben egy A attribútumra az összes beágyazott táblázatot és azok összes sorát eltárolja:

```
NESTED TABLE A STORE AS R
```


Objektum-relációs adatbázisok – 4

- Példa:

```
CREATE TYPE TeaTípus AS OBJECT (  
    név          CHAR(20),  
    fajta       CHAR(10),  
    szín        CHAR(10)  
);
```

```
CREATE TYPE TeaTáblaTípus AS  
    TABLE OF TeaTípus;
```

```
CREATE TABLE Gyártók (  
    név          CHAR(30),  
    cím          CHAR(50),  
    teák         TeaTáblaTípus  
)  
    NESTED TABLE teák STORE AS TeaTábla;
```

- Beágyazott táblázat ugyanúgy jeleníthető meg, nyomtatható ki mint bármilyen más érték.

Objektum-relációs adatbázisok – 5

- Egy beágyazott táblát hagyományos relációvá lehet konvertálni a TABLE() alkalmazásával
- Ezt a relációt, ugyanúgy mint bármely másikat, a FROM záradékban lehet alkalmazni.
- Lekérdezés példa:

```
SELECT bb.név
FROM TABLE (
    SELECT teák
    FROM Gyártók
    WHERE név = 'Lipton'
) bb
WHERE bb.fajta = 'herbal';
```

Objektum-relációs adatbázisok – 6

- Bármely reláció megfelelő számú attribútummal és azok illeszkedő adattípusaival egy beágyazott tábla értékei lehetnek.
- Használjuk a `CAST(MULTISET(...)) AS <type>`) utasítást a reláción azért, hogy a helyes adattípussal rendelkező értékeivel egy beágyazott táblázattá alakítsuk.
- Beszúrás példa:

```
INSERT INTO Gyártók VALUES (  
    'Pete''s', 'Palo Alto',  
    CAST(  
        MULTISET(  
            SELECT bb.tea  
            FROM Teák bb  
            WHERE bb.gyártó = 'Pete''s'  
        ) AS TeaTáblaTípus  
    )  
);
```

*Ezeket kívül érdemes megnézni az összes hasonló példát,
amit előadáson vettünk!*

DTD, XML séma – 1

- XML dokumentumok, tagek, „jól formáltság” / „validság”
- DTD, ELEMENT, ATTLIST, ID, IDREF, IDREFS
- XML séma, névtér (`xmlns:név="URI"`), `xs:element`, `xs:attribute`, összetett típus: `xs:complexType`, egyszerű típus: `xs:simpleType`, `xs:restriction`

Példa: DTD és XML séma – 2

- **Legyen az alábbi egyszerű DTD példa:**

```
<!DOCTYPE teázók [  
  <!ELEMENT teázók (teázó*)>  
  <!ELEMENT teázó (tea+)>  
    <!ATTLIST teázó név CDATA #REQUIRED>  
  <!ELEMENT tea EMPTY>  
    <!ATTLIST tea név CDATA #REQUIRED>  

```

Példa: DTD és XML séma – 3

- **Ugyanez XML-sémaként:**

```
<? xml version = "1.0" encoding = "utf-8" ?>
```

```
<xs:schema xmlns:xs = "http://www.w3.org/2001/XMLSchema">
```

```
  <xs:complexType name = "teaTípus">
```

```
    <xs:attribute name = "név"
```

```
      type = "xs:string"
```

```
      use = "required" />
```

```
  </xs:complexType>
```

```
...
```

Példa: DTD és XML séma – 4

- **Ugyanez XML-sémaként:**

...

```
<xs:complexType name = "teázóTípus">  
  <xs:sequence>  
    <xs:element name = "tea"  
      type = "teaTípus"  
      minOccurs = "1" maxOccurs = "unbounded" />  
  </xs:sequence>  
  <xs:attribute name = "név"  
    type = "xs:string"  
    use = "required" />  
</xs:complexType>
```

...

Példa: DTD és XML séma – 5

- **Ugyanez XML-sémaként:**

...

```
<xs:complexType name = "teázókTípus" >
  <xs:sequence>
    <xs:element name = "teázó"
      type = "teázókTípus"
      minOccurs = "0" maxOccurs = "unbounded" />
  </xs:sequence>
</xs:complexType>
<xs:element name = "teázók" type = "teázókTípus" />
</xs:schema>
```


Példa: DTD és XML séma – 6

- **Ugyanez XML-sémaként – alternatív megoldás:**

...

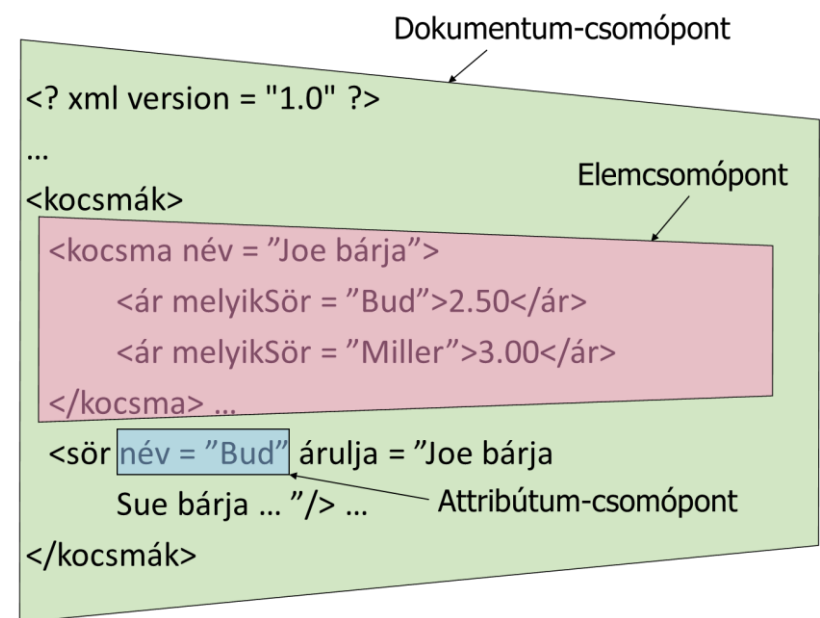
```
<xs:element name = "teázók">
  <xs:complexType>
    <xs:sequence>
      <xs:element name = "teázó"
        type = "teázóTípus"
        minOccurs = "0" maxOccurs = "unbounded" />
    </xs:sequence>
  </xs:complexType>
</xs:element>
</xs:schema>
```

XPath

- XPath

- általános forma: tételek listája
- tétel: egyszerű érték, csomópont
- csomópont: dokumentum-, elem-, attribútum-csomópont

- Utak az XML dokumentumban, útkifejezés, kiértékelés, szűrési feltételek, tengelyek
- Ezzel kapcsolatosan szerepeltek gyakorló példák, ahol adott volt egy XML és néhány rávonatkozó XPath útkifejezés, illetve azoknak az eredményei (14_XPathXQuery_A.pdf)

XQuery

- XQuery
- doc(URL) vagy document(URL), FLWR kifejezések (for, let, where, order by, return), contains, összehasonlítások, „szigorú” összehasonlítások, data, összesítések, összekapcsolások
- Ezekkel kapcsolatban fontos példák szerepeltek, amelyeket szintén érdemes átnézni (14_XPathXQuery_C.pdf)